

Suomalais-ugrialaisten kielten opetusta Japanin yliopistoissa

Kansainvälistä fennougristikongressia valmisteleva toimikunta on saanut Tokiosta professori Yasumoto Tokunagalta kirjeen, jossa tämä kertoo suorittaneensa kielitieteen tutkinnon Tokion yliopistossa 1936 ja olleensa sitten vuodet 1940—42 vaihtostipendiaattina Budapestin yliopistossa. Täällä hän oli Zsirain, Paisin, Györken ym. johdolla opiskellut suomalais-ugrialaista kielitiedettä. Vuodesta 1951 hän on antanut tässä aineessa opetusta Tokion Ulkomaisten opintojen ja Kasvatusopin yliopistoissa sekä luen-

noinut sitä myös Kyoton yliopistossa.

Japanilaisten tieteellisten seurojen aikakauslehdissä prof. Tokunaga on japanin kielellä julkaissut tutkielmia tieteensä alalta sekä esitellyt tämän tieteen saavutuksia ja suomalais-ugrialaisten kansojen sivistyselämää. Julkaisuistaan hän luettelee mm. seuraavat: »Suomalais-ugrilaisen kielitieteen ja kansanrunoudentutkimuksen viimeaikaisesta kehityksestä Unkarissa» (Japanin kansatieteellinen aikakauskirja »Minzokugaku-Kenkyu», 1943), »Suomalais-ugrilaiset kansat ja kielet»

(ibid. 1943), »Vokaalisointu suomalais-ugrilaisissa kielissä» (8 tieteellisen seuran yhteisessä julkaisussa »Humanististen tieteiden ongelmia», 1949), »Suomalais-ugrilaisten kielten sananalkuinen s-» (Japanin kielitieteellisen seuran aikakauskirjassa »Gengo-Kenkyu», 1950), »Kielentutkimus Suomessa» (Pohjoismaisen kulttuurin seuran julkaisussa »Suomen kulttuuri», 1951), »Suomalainen kirjallisuus» (ibid.), »Antal Reguly ja hänen teoksensa» (Toht. K. Kindaichin 70-vuotisjuhla-julkaisussa 1953), »Unkarin kieli» (teoksessa »Johdatus maailman kieliiin», osa 2, 1955), »Uralilaiset kansat ja kielet» (Kustannusliike Heibonin tietosanakirjassa, osa 3, 1955) »Unkarin kirjallisuuden historia» (kokoomateoksessa »Maailman kirjallisuus», osa 5, 1955), »Katsaus Unkarin kirjallisuuteen» (sarjassa »Nykyinen maailmankirjallisuus», osa 8: »Itä-Eurooppa», 1956). Prof. Tokunaga on lisäksi toimittanut teoksen »Maailman kansansatuja», johon sisältyy unkarilaisia, obinugrilaisia, suomalaisia, virolaisia ja samojedilaisia satuja (Tokio 1954 ja 1956) sekä kääntänyt F. Molnárin teoksia japaniksi.

Kyoton yliopiston kirjaston ja samalla yliopiston kielitieteellisen osas-

ton johtaja, prof. Hisanosuke Izui on myös lähettänyt kongressitoimikunnalle tietoja eräistä suomalais-ugrilaisia kieliä koskevista japanilaisista julkaisuista. Prof. Izui itse on japanin kielellä julkaissut seuraavat tutkielmat: »Japanin kielen sukuperästä: Tutkimus sen alkusukulaisuudesta suomalais-ugr. kielten kanssa konsonantismien kannalta» (»Kokugo-gaku» V, Tokio 1949), »Vielä japanin kielen sukuperästä: Lisätutkimuksia sen sukulaisuudesta suomalais-ugr. kielten kanssa» (ibid. IX, 1952), »Vokaalisysteemi ja vokaalivaihtelut 8. vuosis. japanin kielessä. Alkuperäisen vokaalisoinnun rekonstruktioita» (»Miscellanea Kyotiensia», Kyoto University 1956).

Juichiro Imaoka on julkaissut lyhyen unkarilais-japanilaisen sanakirjan (Tokio 1943) sekä kielenoppaan »Unkarin kieli neljässä viikossa» (1952). Unkarilaisen Nándor Metzgerin »Nagy magyar-japáni szótárista» on vain ensimmäinen osa (A—H) ilmestynyt (Tokio 1945). Yllä mainitussa sarjassa »Johdatus maailman kieliiin» (osa II, Tokio 1955) on Tadashi Ozaki esitellyt suomen kielen. Hän on myös laatinut kielenoppaan »Suomen kieli neljässä viikossa» (Tokio 1943).

PENTTI AALTO